

Αλεξάνδρα Πολιτάκη

Η δολοφονία της νεαρής φοιτήτριας Ελένης στη Ρόδο από δύο νεαρούς τάραξε την κοινή γνώμη και απασχόλησε για πολλές μέρες εκπομπές, δελτία ειδήσεων, αναρτήσεις.

Όμως, αν και πρόκειται ξεκάθαρα για περιστατικό έμφυλης βίας, καμία αναφορά δεν έγινε σε αυτήν τη διάσταση. Το γεγονός απασχόλησε τα ΜΜΕ ως μέρος του αστυνομικού ρεπορτάζ και σε αρκετές περιπτώσεις επιχειρήθηκε να αναδειχθεί και μια “ροζ” διάσταση.

Παρόλα αυτά, η βία σε βάρος των γυναικών υπάρχει σε

πολύ υψηλά ποσοστά στην Ελλάδα (περίπου 80% από τα συνολικά καταγγελλόμενα περιστατικά βίας) και η αναλογία 1 στις 3 γυναίκες κακοποιούνται στην Ευρώπη στοιχειώνει μία ολόκληρη γενιά γυναικών, που θυμάται αυτό το ποσοστό αμείωτο.

Στον πυρήνα κάθε μορφής βίας υπάρχει μεταξύ άλλων μία κοινή αναλλοίωτη θέση: μερίδιο ευθύνης στη βία που ασκήθηκε από τον θύτη φέρει το θύμα. Η άποψη αυτή είναι εύκολα αναγνωρίσιμη καθώς υποστηρίζεται σχεδόν απροκάλυπτα, κυρίως στις περιπτώσεις της έμφυλης βίας. Αποτέλεσμα: διευκολύνει τη ραγδαία κλιμάκωσή της και στιγματίζει το θύμα.

Η θέση αυτή εκφράζεται άμεσα με την “ηθική αξιολόγηση” του θύματος που ακολουθεί κάθε περιστατικό που έρχεται στη δημοσιότητα και προσπαθεί να καταδείξει και να πείσει για το μερίδιο της ευθύνης του. Αξιολογείται η στάση του θύματος, η συμπεριφορά του, οι απόψεις του, ακόμα και η εικόνα του. Όλα μέσα σε ένα πολύ στενό -και καθόλου ηθικό- πλαίσιο αξιολόγησης που περιλαμβάνει στερεοτυπικές εικόνες του πως πρέπει και πως δεν πρέπει να είναι μία γυναίκα στην πατριαρχική κοινωνία. Έτσι, φράσεις όπως “του αντιμιλούσε”, “τον εκνεύριζε”, “ήταν προκλητική”, παίρνουν κυρίαρχο ρόλο όχι μόνο στο πως δομείται το αφήγημα του περιστατικού, αλλά και το ευρύτερο κοινωνικό αφήγημα περί βίας.

Ταυτόχρονα, επιχειρείται στον αντίποδα και η “ηθική αποκατάσταση” του θύτη. Ένας επιτυχημένος επαγγελματίας, μία υψηλή κοινωνική θέση (προσωπική και οικογενειακή), η προβολή, η δημοσιότητα, η δημοφιλία, αποτελούν “έξωθεν καλές μαρτυρίες”, “εχέγγυα” που καθιστούν τον θύτη πέρα από κάθε αμφιβολία και επιστρέφουν την κατηγορία στο θύμα.

Πρόθυμες κολυμβήθρες του Συλωάμ τα ΜΜΕ, τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης, αλλά και ομάδες και πρόσωπα. Κυρίως όμως και ο καθένας μας με την προσωπική του στάση, αμφισβητώντας, ή ακούγοντας με σκεπτικισμό το θύμα. Και ξεχνώντας με κάποιον τρόπο ότι τα θύματα δεν έχουν μερίδιο ευθύνης στην άσκηση βίας. Είναι θύματα.

Η χρονιά που φεύγει (2018) δεν ήταν διαφορετική από τις προηγούμενες για την Ελλάδα στο ζήτημα της έμφυλης βίας που παραμένει σε πολύ υψηλά ποσοστά, που ξεπερνούν το 80%, από το σύνολο των καταγγελλομένων περιστατικών βίας στις τηλεφωνικές γραμμές βοήθειας.

Τα στατιστικά στοιχεία από τις γραμμές βοήθειας, τα συμβουλευτικά κέντρα και τις δομές φιλοξενίας δείχνουν ότι στην συντριπτική τους πλειοψηφία οι γυναίκες που έχουν κακοποιηθεί αναζητούν κυρίως και πρώτα απ’ όλα ψυχοκοινωνική στήριξη. Αποκαλύπτοντας έτσι τις ελλείψεις δομών και προγραμμάτων υποστήριξης και την απουσία του κοινωνικού κράτους, αλλά και την κυρίαρχη αντίληψη για τη βία, η οποία στιγματίζει το θύμα και επιχειρεί να απαλλάξει τον θύτη από την ευθύνη του, αυξάνοντας έτσι και τα ποσοστά της μη καταγραμμένης (καταγγελλόμενης) βίας.

Είναι επίσης χαρακτηριστικό ότι το 50% των κακοποιημένων γυναικών ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 25-54 ετών, ενώ το προφίλ της ελληνίδας κακοποιημένης γυναίκας είναι 35-55 ετών, έγγαμη, μητέρα. Πρόκειται για την πλέον παραγωγική και δημιουργική ηλικία, αλλά και για ένα στοιχείο που αποκαλύπτει ότι η βία σε βάρος των γυναικών είναι μία μακροχρόνια υπόθεση για τις γυναίκες.

Η «ηθική αξιολόγηση» του θύματος και η προσπάθεια να μετατεθεί μέρος της ευθύνης σε αυτό είναι η

προσπάθεια μιας πατριαρχικής κοινωνίας να εδραιώσει ακόμα περισσότερο την κυριαρχία της. Και ταυτόχρονα, η εξάπλωση της καπιταλιστικής κουλτούρας που είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τη βία του κυρίαρχου. Και εναπόκεινται -περισσότερο από οποιαδήποτε άλλη περίπτωση- και στον καθένα μας να μη δεχόμαστε να συμβαίνει αυτό.

Πηγή: alexdirectorscut.blogspot.com